

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Pauli Laymanni e Societate Iesu Jus Canonicum
Commentario Perpetuo Explicatum**

Et Uberi Non Minus Ac Varia Qvam Clara Et Solida Doctrina Illustratum

Commentarius In Librum III. Decretalium

Laymann, Paul

Dilingae, 1698

Capitulum II. Quia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62482](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62482)

TITULUS XXVI.
DE TESTAMENTIS, ET ULTIMIS
VOLUNTATIBUS.

Postquam de dispositionibus inter vivos dictum est, sequitur, ut de testamentis, & alijs dispositionibus mortis causâ factis agatur, cujus rei causâ præmissum fuit de peculio Clericorum; si enim illud profectitium sit, id est, bonorum, quæ ab Ecclesia, seu ex Ecclesiastico titulo, vel intuitu Ecclesiæ proveniunt, beneficiarij testari, seu mortis causa de ijs disponere non possunt, ut infra apparebit, & habetur *in authent. licentiam C. de Episcopis*. Sin vero peculium sit quasi castrense, videlicet bonorum, quæ in Clericatu ex quacunque alia causâ, præterquam per Ecclesiam, uti explicatum fuit, acquisita sunt, de ijs liberè testari, ac disponere possunt, uti constat ex titulo præcedente, & *L. Sacrosanctæ. 32. & authent. Presbyteros. C. de Episcopis*. Sed & de adventitijs bonis, id est, quæ ante Clericatum non à patre, aut intuitu patris (hæc enim profectitia dicuntur, & ad patrem reverti debent *S. sancitum Inst. per quas personas &c.*) nec intuitu militiæ armatæ, aut togatæ (hæc enim Castrensia, vel quasi Castrensia censentur) sed aliunde, v. g. ex materna aut cognatorum successione, vel donatione acquiruntur, liberè testari potest & disponere.

CAPITVLVM I.

Quorundam.

PARAPHRASIS.

Intellexit Gregorius I. quòd Episcopus Atellanæ Ecclesiæ testamentum condidisset,

in quo huiusmodi in octo uncijs hereditatis instituit, Ecclesiam vero huiusmodi alijs quatuor. Ideò scribit ad Antimum Subdiaconum, eumque hortatur, ut licitè inquiret, unde ejus bona provenierint, seu acquisita sint, nec præter qualibet persona quidpiam deinceps ante Episcopatum illud acquisivisse constiterit. Quidquid autem cognoverit Ecclesiæ fuisse ante ejus consecrationem, & quidquid in Episcopatu acquisivisset, in ejusdem Ecclesiæ dominio censetur. Habetur *lib. 7. registri in illa epistola 52.*

SUMMARIUM.

Acquisita ab Episcopo, titulo Episcopatus, inter bona profectitia Ecclesiæ merantur.

Notandum, Quæcumque Episcopus titulo Episcopatus, vel intuitu Ecclesiæ suæ acquisivit, ea Ecclesiæ tanquam profectitia bona reservata sunt, ut præcedente mortis causa disponere non possit. Censentur *c. 2. causa 12. q. 5. & quæ dicitur c. 1. tit. precedente.*

CAPITULUM II.

Quia.

PARAPHRASIS.

Gabina SS. Gravini, & Luxorij monachi Abbatissâ retulit ad Gregorium IX. quod Syrica Abbatissa, quæ antecessit, in testamento Xenodochio, & alijs quibusdam legata reliquisset. De hac re, c. 1. tit. precedente.

rescivisset Pontifex, intellexit, Syricam vestem Monachalem nunquam induisse, sed usque ad mortem in vestibus, quibus loci ejus presbyteræ (id est sacerdotum conversæ uxores) utebantur, permansisse; id Gabina dicebat, penè ex consuetudine licuisse, quia etiam Abbatissa, quæ Syricam antecesserat, talibus vestibus usa fuerat. Causam istam Gregorius consiliarijs suis, & alijs viris doctis in urbe examinandam dedit, qui responderunt, quia Syrica solemniter ab Episcopo Caralitano ordinata fuit Abbatissa, atque in monasterij regimine per annos multos, usque ad vitæ finem stetit, quòd vestis qualitas Episcopi culpe imputari, non autem præjudicium monasterio, in quod ingressa, & Abbatissa constituta fuit, asserere debeat, cum itaque Xenodochium rerum illicitè legatarum possessionem retinere non debeat, hortatur proinde Papa Episcopum Caralitanum, in cujus civitate monasterium, & xenodochium sita erant, ut si ita res se habeat, quòd possessiones, non ex contractu, sed per modum legati, seu ultimæ voluntatis, ad xenodochium translatae sint, eas monasterio restitui, & alia omnia, quæ prætextu testamenti conditi detinentur (quippe quòd secundum legalem sanctionem irritum est) ad jus monasterij reduci omnimodè curet. Habetur *lib. 7. indictione secundâ epistolâ 7.*

SUMMARIUM.

1. *Habitus non facit Monachum, aut Monacham.*
2. *Religionem professi non possunt testamentum facere, aut mortis causa disponere.*

Notandum primum. Habitus non facit Monachum, aut Monacham, sed professio regularis. Ita *hic & in c. porrectum 13. de regularibus.* Sufficit etiam ad statum Religionis acquirendum professio tacita,

seu, quæ facta sit, *c. vidua 4. junctâ Gl. eodem tit. & sumitur ex hoc c.* quando ex eo solum, quia Syrica in Abbatissam se ordinari passa est, & per multos annos Prælationem gessit, professa censetur. Verùm jure novo *c. nullus 28. de electione in 6.* nullus Religiosus ad Abbatiam, seu Prælaturam eligi potest, nisi Ordinem eum fuerit expressè professus, quod etiam decernitur in *Trident. sess. 25. c. 11. de regularibus.* Vide in *disp. de Prælati questionem 183. Covar. hic, n. 2.*

Notandum secundum. Religionem professi non possunt testamentum condere, aut mortis causâ quidpiam disponere. Ita *hic & in Authent. ingressi C. de SS. Ecclesijs,* quia ob paupertatis votum proprium aliquid, seu rerum dominium nullum habent, *cit. authent. & c. non dicatis 11. causa 12. q. 1.*

CAPITULUM III.

Nos quidem.

PARAPHRASIS.

Intellexit Gregorius IX, quòd Stephanus, antequam moreretur, condito testamento, monasterium fundari jussisset, cujus ultimæ voluntatis executionem, cum Theodosia hæres differret, eapropter Papa hortatur Caralitanum Episcopum, ut faminam moneat, ad monasterium intra anni spatium inchoandum, & omnia juxta defuncti voluntatem sine tergiversatione exequenda. Quòd si verò intrâ hoc tempus, vel in loco, in quo jussit testator, vel, si non possit ibi, in alio loco, ubi visum fuerit, cum Episcopo monasterium ordinate intermitterat, tum Episcopus ædificet, & omnia loco illi sine diminutione assignari curet, quia secundum pijsimas Leges tali modo decet Episcopum dilatarum piarum ultimarum voluntatum executionem supplere.

Rr 2

Sum-